

Landsforeningens kongres den 29. september 1963

Formanden professor Jørgen Jørgensen åbnede kongressen med en velkomst til Hovedbestyrelsen, de delegerede og repræsentanterne for SSSR-DANIJA, landbrugsminister Edgar Tynnurist og Vladimir Savko.

Ole Bertelsen, som repræsentant for Jord- og betonarbejdernes fagforening, København, valgtes til dirigent.

Dirigenten konstaterede, at kongressen var indkaldt efter lovene og derfor beslutningsdygtig.

Dagsordenen var den i lovenes paragraf 7 fastsatte:

1. Beretning og tilrettelæggelse af næste års arbejde.
2. Regnskab.
3. Lovene.
4. Indkomne forslag.
5. Valg.

Der var ingen forslag om tilføjelser til dagsordenen.

Punkt 1. Beretningen. Formanden professor Jørgen Jørgensen aflagde Hovedbestyrelsens beretning for året 1962-63.

Landsforeningens beretning for 1962-63

Beretningen i år omfatter en 13-måneders virksomhedsperiode. Vi rykkede jo i fjor kongressen frem til den 9. september af hensyn til Gagarins besøg. Denne succes var en lovende optakt til årets virksomhed, men samtidig stod vi overfor et næsten uløseligt lokaleproblem. Lejemålet i St. Kongensgade var sagt op og vi havde trods omfattende avertering ikke fået et eneste reelt tilbud på nye lokaler. Vore forsøg på gennem mæglere at finde frem til egnede lokaler var lige så negative.

Ved kongressen i fjor var kun een ting sikker, og det var, at vi skulle rykke ud af kontoret i St. Kongensgade den 30. september. Da vi nåede denne dato havde vi ikke fået noget lokale og vi måtte da pakke bøger, materiale og inventar sammen og opmagasinere det i fabrikant Madsens store lagerrum. Selv om vi i løbet af oktober måned opnåede at leje disse lokaler for 15 måneder, så betød det dog, at foreningen var uden brugelige kontorlokaler i næsten 3 måneder. Det har selvsagt lammet foreningens virksomhed. Bogudlånet var jo helt lukket, telefonen kunne kun bruges over telefonvagten og kontakten med foreningen var vanskeliggjort.

Vi kan med tilfredshed konstatere, at lokalet med dets størrelse og gode beliggenhed har tjent til at højne Landsforeningens omdømme. Det svarer også bedre end vore tidligere lokaler til den placering, som vores forening får i henhold til kulturaftalen mellem Danmark og Sovjetunionen. Denne aftale indeholder nemlig en bestemmelse om, at sådanne samarbejdsorganisationer så at sige skal nyde myndighedernes bevågenhed. Endnu har vi ganske vist ikke mærket meget til det, men det kan ikke skyldes hverken vore lokalers beliggenhed eller udseende, og vi kan jo håbe, at det efterhånden vil lykkes os at drage nytte af aftalen.

Men uanset dette må vi konstatere, at der som følge af kulturaftalen og i dens kolvand er kommet et større samkvem i stand mellem Danmark og Sovjetunionen.

Den første direkte følge var maleriudstillingen på Charlottenborg i oktober 1962. Senere kom den sovjetiske filmuge. Filmudstillingen på Lyngby Rådhus i februar måned, med den kendte instruktør Lebedev som gæst, må vel også ses i denne forbindelse.

På samme plan er udenrigsminister Andrej Gromykos besøg i marts måned og den russiske socialminister Lychovas i april måned.

Invitationer fra Sovjetunionens side til statsminister J. O. Krag, udenrigsminister Per Hækkerup og fiskeriminister A. C. Normann, er også udtryk for fremgang i forbindelserne mellem vore to lande. Samtidig har der været fremgang i delegations- og turistbesøg i Sovjetunionen. Turisternes antal må nu tælles i hundreder mod før i snese. Ja, vi er måske endda oppe på tal over tusinde. Heraf tegner vor forening sig kun for 140 i dette år.

Når foreningen ikke tegner sig for en større andel er det ikke udelukkende vor skyld. Vi ville gerne have udfoldet en større virksomhed på dette felt, idet det giver både kontakter, anseelse og rigtigt drevet også lidt indtægter. Men de sovjetiske organer, med Inturist i spidsen, har ønsket at entrere i højere grad med de kommercielle rejsebureauer.

Det vi, som forening her står over for er ikke nyt, det har vi mødt på alle felter, som vi har arbejdet på og også haft succes med. Sovjetunionen ønsker med rette, at deres store kunstnere, deres gode film, deres kunst og kultur, samt deres kommercielle virksomhed skal længere ud end vores forening kan komme. Det berører os visse emner for vor virksomhed, men strider ikke mod vort formål. Men det medfører jo unægtelig, at foreningen gang på gang må ændre sin virksomhed, tage andre opgaver op eller hellige sig andre sider af de hidtidige. Dette er kommet til udtryk i den aftale med USSR-Danija, som i februar måned i år, efter forhandlinger i Moskva, blev undertegnet af foreningens næstformand og kasserer.

Denne aftale, som er en tillægsaftale til rammeaftalen der blev til ved forhandlinger her i København i marts 1962, og som altså var en forløber for Bomholts kulturaftale, er sendt ud til hovedbestyrelsesmedlemmer og afdelingerne og skulle derfor være kendt. Det skal derfor kun her fremhæves, at der ikke i denne aftale er medtaget besøg af sovjetiske kunstnere eller kunstensembler til Danmark. Det er ikke vore sovjetvenners vrangvilje, der er skyld heri. Det skyldes vore erfaringer og drøftelser, som er gået ud på, at vi ikke kan tage konkurrencen op med TV og de store koncertbureauer. De store impresarier får de kendte kunstnere. Til os bliver der kun os ukendte navne. Resultatet blev efterhånden, at tilslutningen til vore arrangementer blev så ringe, at vi hverken ud fra hensynet til kunstnerne eller de økonomiske omkostninger kunne forsvare en fortsættelse af denne virksomhed.

Vi har selvsagt de samme kvaler med film. I almindelighed må vi lade denne opgave ligge og overlade den til de kommercielle instanser.

Hovedvægten er derfor i såvel aftale som virksomhed blevet lagt på foredrags- og mødevirksomhed.

Aftalens realisering:

I aftalen for året 1962-63 var forudset besøg af en rumekspert og en pædagog og ikke fastsatte taler eller foredrag af prominente sovjetborgere, der kom på besøg i Danmark. Det sidste gjorde det muligt at få udenrigsminister A. Gromyko, socialminister Lychova, præsidenten for det sovjetiske handelskammer Nesterov og instruktør Lebedev som gæster i vor forening.

Mens de første, professor Michailov fra Pulkovo-observatoriet i Leningrad og professor i pædagogik ved Moskvas universitet, Shabajeva, opholdt sig her i landet i 10 dage og kunne stå til provinsafdelingernes disposition, så kunne de sidste kun afse tid for møde eller sammenkomst i København.

Bortset fra Gromykos besøg har alt foregået med det desværre gammelkendte "korteste varsel". Og det hæmmer selvsagt afdelingerne i bestræbelserne på at udnytte dem.

Af denne årsag kunne professor Michailov kun modtages af Århus og Odense. Og det må beklages, han var indsigtfuld og meget sympatisk. For Københavns vedkommende var der allerede indkaldt til møde fredag i den uge i december, hvor vi kunne disponere over Michailov, og vi måtte enten afslå eller lave et møde mandagen forud. Fremfor at afslå valgte vi det sidste og opnåede et relativt godt resultat. Bagefter har vi naturligvis forklaret, at ved tidligere information om besøget kunne vi have givet Michailov flere og større forsamlinger.

Med professor Shabajeva var det ikke stort bedre. Ved forhandlinger i Moskva havde vi sagt, at vi helst så besøget udskudt til september og havde opfattet samtalen som om der var enighed derom. På denne baggrund blev vi naturligvis overraskede over en forespørgsel i april måned, om vi kunne modtage damen i begyndelsen af maj måned. Ved en hastig rundspørge til skoledirektør og andre sagkyndige fik vi imidlertid indtryk af, at vi kunne forsvare at arrangere et møde. At fru Shabajeva kun mok til at besøge Odense og Århus, må under disse omstændigheder betragtes som en tilfældighed.

Efter indbydelse havde såvel Gromyko og Lychova erklæret sig villige til at tale i vor forening. Da der også forelå en indbydelse fra Studenterforeningen, fik vi fra udenrigsministeriet og denne forening forespørgsel, om vi ville arrangere mødet i samarbejde med Studenterforeningen. Da det så at sige gav vor forening mere borgerret med udvidede muligheder for kontakter gav tilslutning. Socialminister Lychova talte ligeledes ved et møde i Studenterforeningen med ovennævnte to foreninger som arrangører.

Lebedev og Nesterov kunne vi bare få nogle få timer midt på dagen og vi arrangerede derfor sammenkomster her i vort lokale med særligt indbudte gæster. Fra såvel vort som gæsternes synspunkter var de særdeles vellykkede. Vi må beklage, at der ikke har været muligheder for, at provinsafdelingerne kunne nyde godt af disse interessante besøg. Men vi vil gerne understrege, at vi hver gang har spurgt om der var muligheder for, at vore provinsafdelinger kunne få besøg.

Det skal i denne forbindelse nævnes, at vi sendte indbydelse til Sjolochov til at tale ved et møde i provinsen og et i København. Svaret var negativt, hvilket vi kun kan beklage. Det skal tilføjes, at vi på et tidligere tidspunkt, ved forberedelse af kongressen, har fremsat ønske om at få ham på et 10-dages besøg, så han kunne komme rundt til alle vore afdelinger, men heller ikke her opnåede vi et positivt svar.

Fra vor side har i beretningsperioden næstformanden Alfred Jensen og kassereren Søren Madsen, som forhandlingsdelegation besøgt Moskva. Der ud over har foreningen sendt en majdelegation, bestående af formanden for papir- og kartonnagearbejdernes fagforening i København Kjeld Olsen, formanden for de københavnske kemigrafers fagforening Mogens Høver og næstformanden for omnibus-chaufførerne i Storkøbenhavn Leo Sørensen, på besøg i Sovjetunionen. En aktivist-delegation fra foreningen kunne ikke modtages i sommer og den kommer derfor først af sted i oktober måned. Den kommer til at bestå af Rødtne, Ålborg, S. A. Nielsen, Randers og K. E. Ipsen, Nexø.

Vort ønske om en kulturdelegation er ikke blevet imødekommet, det hænger formodentlig sammen med den udvidede udveksling af kulturpersonligheder ad andre kanaler.

Vort ønske om at få mulighed for at sende russisk-studerende til seminar i Sovjetunionen er ikke blevet opfyldt. Det blev først tilstået i maj måned, men prisoplysninger fik vi faktisk ikke. En modig og måske også holden student rejste dog trods usikkerheden og var tilfreds.

Seminaret for lærere i august og september har vi sendt to deltagere til, lektor Atke, København og magister Jordal, Århus.

Vor rejsevirkksomhed har i år været ret omfattende, nemlig i vintersæsonen tre teaterrejser, og i sommertiden en rejse til Riga, en ti-dages rejse til Leningrad-Moskva og en ti-dages rejse til Moskva-Pjatigorsk. Ialt har 140 deltaget i disse rejser, som vi af hensyn til rejsebureauerne ikke har måttet reklamere med.

Vi har modtaget tidsskrifter, bøger, blade og fotoudstillinger. Disse udstillinger har i nogen grad været udnyttet i forbindelse med møder og her i vore lokaler. En enkelt større fotoudstilling har vi sendt til provinsen. Vore ønsker om at få en lidt større udstilling af folkekunst til fryd for øjet og til styrkelse af vor økonomi har vi stadig håb om at få opfyldt. En grafisk udstilling skulle også være i udsigt og vi håber den vil kunne hjælpe os med at få gang i arbejdet med udstillinger. Der bliver ca. 50 billeder 60 x 80 cm.

Landsforeningen har også modtaget enkelte 16 mm film som gave. De står til rådighed for afdelingerne. Vi har kun ment at kunne bruge dem til forevisning her i disse lokaler, det er årsagen til, at vi ikke har lavet reklame for dem.

Gagarin-besøget, Gromyko-mødet og turistrejserne har betydet tilgang af personlige medlemmer til foreningen i København, ca. 200, men nogen afgang har der også været, i første række flytning og dødsfald, men der har også været udmeldelser - kun få - og bortset fra en enkelt uden begrundelse.

Til virksomheden hører vel også indretningen af kontoret her, samt optrykning af lovene og fremstilling af den brochure som vi diskuterede på sidste kongres og traf beslutning om at fremstille.

På hovedbestyrelsesmødet den 11. august besluttede man at rette opfordring til forfatteren Lyngby Jepsen om at indtræde i hovedbestyrelsen og til at være med i forretningsudvalgets løbende arbejde.

Her er hovedsageligt berettet om det arbejde, der har givet sig synlige udslag i resultater, men der er selvfølgelig lavet langt mere. Der er arbejdet med at få udfoldet en pennevennevirkksomhed. Breve om kontakter og udveksling af sportsfolk er formidlet, billedmateriale og bøger fremskaffet. Muligheder for turist- og studierejser har været undersøgt.

Det skal sluttelig oplyses, at vi allerede i august måned har fremsendt skitse til turistvirksomhed 1963-64 og bedt om priser og accept. Vi har understreget, at vi for sommerrejser bør have klar besked allerede i december måned.

Vi har ligeledes angående studenterkursus og seminar for lærere, anmodet om, at vi får klaring på priser og deltagerantal senest januar. Det skal også siges, at vi har gjort opmærksom på, at det ville være billigere med studenterkursus i Leningrad end i Moskva.

x

I april måned næste år er det 40 år siden DANSK-RUSSISK SAMVIRKE blev oprettet her i København. Det skal efter sigende være det ældste selskab til fremme af samarbejdet mellem Sovjetunionen og et andet land. Det vil naturligvis blive fejret på værdig måde og vi havde tænkt os besøg af Valentina Teresjkova, verdens første kvindelige kosmonaut. Men det synes som om hun i stedet kommer til at besøge sportsflyverne og så må vi måske resignere.

x

Næstformanden Alfred Jensen supplerede formandens beretning angående det kommende års arbejde og gjorde opmærksom på, at forslag om rejsevirk-
somheden i modsætning til foregående år allerede var afsendt før kongressen. Erfaringerne viser nemlig, at vi ellers ikke får planerne godkendt før vi er midt i næste rejsesæson. Det samme gjaldt deltagelse i studenterkursus og internationalt seminar for lærere i russisk. Her har vi fremsat ønske om, at vi allerede i januar får klar besked om deltagerantal og omkostningen ved deltagelse. Der er endvidere gjort opmærksom på, at studenterkursus kan gøres for mindre penge i Leningrad.

Vil vil arrangere 40 års jubilæet under storstilede former og havde håbet på Valentina Teresjkovas deltagelse, men det bliver der næppe noget af.

Når der har været visse vanskeligheder med at arrangere møder med vore gæster fra Sovjetunionen, skyldes det, at fristen fra tilsagn og til ankomst er for kort. Det gælder såvel talere som kunstnere. Vi har ikke i år fremsat ønske om at få kunstnere hertil, da vi ikke har kunnet byde de kunstnere vi har haft, tilstrækkeligt stort publikum. Det tilbud, som vi uanset at vi ikke har fremsat ønske derom har fået, er også kommet med korteste varsel. Vi har svaret, at vi må have mere tid og at grupperne helst ikke må være på mere end 5 personer. For det kommende år venter vi